

AMHARIC A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
AMHARIQUE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
AMHÁRICO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 13 May 2010 (afternoon)

Jeudi 13 mai 2010 (après-midi)

Jueves 13 de mayo de 2010 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

ከሚከተሉት ምንባቦች አንዱን መርጠህ አስተያየት ስጥ(ስጭ)፡፡

1.

ከዚያ ሶስት ዙር የምኒሸር ጥይት የታጠቀ ቀድሞ ከተናገረው ሰውዬ በድሜ ላቅ የሚል፣ ፊቱ ኩፋንቻ፣ ልብሱ በጥቁር አፈር የተለወሰ፣ ረጅም ሰውዬ ተነሳና «የተከበራችሁ የሞጣ፣ የብቸና፣ የደብረ ማርቆስና የዳሞት ጀግኖች! እሱ ወንድሜ እንደተናገረው» በማለት
5 ንግግሩን ጀመረ፡፡ «እሱ» ሲል ባገጩ ቀድሞ ወደተናገረው እያመለከተ «እሱ ወንድሜ እንደተናገረው፣ እንጉሱ ድርም ቢሆን ለጎጃም የሰሩላት የለም ሰሩባት እንጅ፡፡ ያለፈውን ትተን አሁን በቅርቡንኩዋ ታውራጃችን መርጠን ስለቀላዱና ስለተጨማሪው የብር ታምሳ ግብር ቅሬታችንን እንዲነግሩልን ወደአገረ ገዢ የላክናቸውን ያገር ሽማግሌዎች ግማሾቹን
10 አስረው፣ ሌሎቹን አቤት ማለት ወንጀል ሆኖ እንደሚያስጠይቅ አስፈራርተው፣ የእንጉስ ትዝዝ አይጣስም፣ የእንጉስና የግዚሃር ትዝዝ አንድ ነው፡፡ የሚል መልስ ተማስጠንቀጫ ጋር ላኩልን» አለና ትንሽ እንደማሰብ ብሎ ንግግሩን ቀጠለ፡፡

«ድርም ቢሆን እንጉሱ ራሳቸው ተባለሙዋሎቻቸው ጋር
15 አገራቸውንና ህዝባቸውን ለጥሊያን አጋፍጠው ሲፈረጥጡ፣ በጭንቅ ጊዜ ለጭንቅ የተወለደው ጅግናው አባ ኮስትር!» አባ ኮስትር ሲል «ር»ን ጠበቅ እያደረገ «አባ ኮስትር በላይ! ተጎጃም ጅግኖች ጋር ሆኖ፣ ምድረ ባንዳንና የጥልያንን ዘረጠ መውጫ መግቢያ እያሳጣ፣ ጎጃምን የጅግና እናት እንዳላሰኛት ሁሉ እንጉሱ ተሸሽት ሲመለሱ፣ አገሩን የሸጠ፣
20 በወገኑ ያላገጠ ባንዳ ሲሾም ሲሸለም፣ ላገር፣ ለቆሌ ሲል በየበረሃው እየተንከራተተ ለዘውድ ያላበቃ ይመስል አባ ኮስትርን እንደ ወንጀለኛ ባደባባይ ሰቀለት፡፡»

«ለነገሩማ ጥላውን ሳይቀር የሚጠራጠር ፈሪ ጅግናን ይጠላዋል እንጂ፣ ተገቢውን ክብር መች ሰጥቶት ያውቃል?! ፈሪ መሰሉን ነው የሚያኩበር፡፡ እና በዚህ በዚህ አድራጎታቸው ሞላውን የጎጃም ጅግና በድለውታል፡፡ ይህን በደላቸውን ደሞ ህዝብ አላውቅብኝም ብለው አያስበውም፡፡ ድፍን ጎጃም የልቡን በልቡ አርጎ ቀን እየጠበቀ ነው፡፡ ለደረሰብን በደል ይቅርታ እንድናደርግ በመጠየቅ ፋንታ፣ ይባስ ብለው፣ እኛ በዳይ፣ እነሱ ተበዳይ መስለው መጡ፡፡ 'ለበሉዋት
30 ያስበዋትን አሞራ ቆቅ ናት ይሉዋታል' እንደሚባለው፣ እኛው በተበደልን፣ ጎጃም አውራዋን አጥታ ዝም ባለች፣ ቀላድ፣ ብር ታምሳ፣ ቅብጥርጥር የሚሉት ካሳ እንድንከፍላቸው ይዝቱብን ጀመር፡፡ መቼም እንጉሱ አሞታችንን አንድ ጊዜ ጠልቀው ጠጥተውታል፡፡ የቀራቸው ቢኖር እኛኑ ጠምደው ማረስ ነው» አለና ለንግግሩ መቁዋጫ ሳይሰጥ ተቀመጠ፡፡
35

ከተናገረው ሁሉ በተለይ የአባ ኮስትር ስም ሲነሳ «ለዚህ አይነቱ ክፉ ቀን ቢገኝ ኖሮ...» በሚል የጸጸትና የናፍቆት ስሜት ሁሉም በያለበት አባ ኮስትር በላይን ባይነህሊናው እየሳለ በያለበት ይንቆራጠጥ ጀመር፡፡

«ጅግና እስቲ እንደማመጥ!» አሉ አንድ ሽማግሌ፣ ጢስ የጠጣ ውጅግራቸውን እንደያዙ ከመሀል ብድግ አሉና፡፡ ምክራቸውን ለመስማት ይሁን ላባትነታቸው ተገቢውን ክብር ለመስጠት፣ ያ! የሚያገራመርመው አስፈሪ ድምጽ ከዳር ዳር ረጭ ሲል «ጎበዝ! የዘራ ነውን እንድንበላ፣ የወለድነውን እንድንስም ያርገን! እግዚአብሄር ጎበዝ አያጥፋ» አሉና ንግግራቸውን በምረቃ ጀመሩ፡፡ «ጎበዝ! ይች የምታይዋት ውጅግራ...» አሉ ውጅግራ ጠመንጃቸውን ከፍ አድርገው ይዘው በፍቅር እየተመለከቱዋት፡፡ «ይች ውጅግራ በአባ ኮስትር በላይ ጊዜ ብዙ ቁም ነገር ሰርታለች፣ አሁንም እንደምትሰራ አልጠራጠርም፡፡ እንጉሳችን ወዳጅ፣ በተለይ የጅግና ወዳጅ አያውቁም፣ ፈሪን
50 አያርቁም፡፡ ይኸ ጠባያቸው መሆኑን አውቀንላቸዋል፡፡»

«ሁላችንም አንገታችንን የደፋን አገዛዙ ተስማምቶን፣ በነጭዎችን ደልቶን አይደለም፤ ግዜ እየጠበቅን እንጂ! ለሰው ጉልበቱ ግዜ ነው። እና ካለን! ግዜውን ለኛ ይበለው!» አሉና ንግግራቸውን ሳይጨርሱ ከፊት ለፊታቸው ከተገተረው ጅባራ ላይ አይናቸውን ተክለው ቀሩ።

55   ሽማግሌው፣ በጠላት ወረራ ጊዜ፣ ከጀግናው በላይ ዘለቀ ጦር ጋር በመሆን በውድሚታ፣ በይናጭ፣ በደብረ ጽሙና፣ በደብረ ወርቅና በአባይ በረሃ በተካሄዱ ጦርነቶች ታላቅ ጀብዱ በመስራት፣ ከበላይ ዘለቀ፣ የፊታውራሪነት ማእረግ ተቀብለዋል። ከነጻነት መልስ ግን «ሶማ ላይ፣ ከበላይ ዘለቀ ጋር ሆነው በንጉሰነገስቱ ላይ ሸፍተዋል» በሚል

60   ሰብብ ከጠላት በምርኮ ያገኙትን ሀብትና፣ በበላይ ዘለቀ የተሰጣቸውን የፊታውራሪነት ማእረግ ተገፈዋል፣ ተዘርፈዋል።

             በላይ ዘለቀ የተያዘ ጊዜ፣ የቀረቻቸው ሃብት ብትኖር የያዙዋት ውጅግራ ብቻ ነበረች። በላይ ዘለቀ ሲሰቀል፣ እሳቸው ለረጅም ጊዜ ታስረው ተንገላተዋል። ከስር ከተፈቱ በሁዋላም ከጎጃም እንዳይወጡ

65   ባይነ ቁራኛ እየተጠበቁ የቆዩ፣ ጊዜ አንስቶ ጊዜ የጣላቸው እውቅ አርበኛ ናቸው። በዚህም ይመስላል ከጊዜ ያገኙትን እውቀት ለመግለጽ «ግዜውን ለኛ ይበለው» ያሉት።

             አርበኛው ከጅባራው ላይ አይናቸውን እንደ ተከሉ አንድ መልክ ሽጉንጉርጉር ወፍ የተገተረውን ደረቅ የጅባራ አካል ጥርስ በመሰለው

70   መንቆርዋ በርቡራ ስትገባበትና ስትወጣበት ተመለከቱ። ይህንንም እንዳንድ ጥሩ ምሳሌ ገመቱት «አያችሁ ይህን ታምር?» አሉ ወደ ተመለከቱዋት ወፍ ጣታቸውን ቀስረው «የወፍዋ መዝጎርጎር ከያውራጃ ግዛቱ የመጣችሁ ልዩ ልዩ ጀግኖች፣ የወፍዋ ብቸኝነት የጎጃም አርበኞች አንድነት፣ ደርቆ በወፍዋ ደካማ መንቆር የተበሳው ጅባራ የእንጉሱ

75   የግዛት ዘመን ማብቂያ ምሳሌ ነው። የተጨመረው የብር ታምሳ ሳንቲም ግብርና ሊጣል የታሰበው ቀላድም በጀግኖች ተጋድሎ ተረት ሊሆን እንደሚችል የሚያመለክት ጥሩ ምልክ ነው» አሉና ፈገግ አሉ - ባሳብ በፈጠሩት ተስፋ ተደስተው።

አበራ አዳሙ፣ ፍቅር በሲኦል ውስጥ፣ ኢኤምዋይ ማተሚያ ቤት፣ 2008።

2.

ኩርፊያ

‘ማርያምን!’ ብያለሁ

በእናትህ ምያለሁ
መለኮት ብትሆንስ
መች እፈራሃለሁ

5 ተቆይሜሃለሁ!!!

ውሰድብኝ ዕድቁን

ኩነኔ አከናንበኝ
አፊትም ማር ነበርኩ
ወትሮም ለሚያነበኝ

10 እንዲህ እንድናደድ
እንዲህ እንድደፍርህ
ጣቴን እንድቀስር እንድገዳደርህ
አንተ ነህ የፃፍክኝ
እና? ምን ልትለኝ?!

15 አርታኢ ባይኖርህ-ሃያሲ አለሁ እኔ
ደርሰትህ ቅጥአጣ-በዝቶበታል ጠኔ
እንደምን ይዘርፏል -ባባሻ ላይ ቅኔ
ራበኝ! በሚል ቃል -በሚያመቀሽሽ
ወኔ! ተቆይሜሃለሁ...

20 አንተ ትዕፋለህ እኛ እናነባለን
ባነበብነው ድርሰት በንባ እንዋጣለን
ትካዝ ይገባናል
ድባቴ ይጫነናል
ሞት አቅፎን ተኝቶ

25 ሌት እንዴት ያነጋል!
እዘዝበት እንጂ አንተው ስልጥንበት
ቀለሙም በጅህ ነው፤

ብራናም ምልቶሃል
ይህን ድርሰት ቅደድ
30 መስቀል በዝቶታል
ይሉሃል፤ ይሉሃል
ሁሉም፤ ይከስሃል ይወነጀልሃል

አንተነህ ወጣኝ
አደርጂ ከዋኝ

35 የተረቶች አባት
ጠርተኸው የቀረ የኖረ ላመታት

አንድም እንደሌለ
ክልብህ ስታውቀው
ሀበሻን ለማስሞት
40 አንድምን ፈጠንከው?!

‘ማርያምን!’ ብያለሁ፤ ተቀይሜሃለሁ!
ጉምጉምታ አልቸልበት
በሆዴ ማብሰልሰል
አንድዶ እየፈጃኝ፤
45 ፍም ያረግከው ክሰል
‘አሜን’ አልልህም፤
እያየሁ ከበደል!
‘ና! ብላ!’ ባይጠፍቶ
አጉራሽ አልባሽ ከፍቶ
50 እህልም እንደሰው

አፈር ቀምሶ በልቶ
ለምንድን ለምንድን
ለምነው ማይበቅል
እህል የሚሞተው

55 ጠፍቶ የሚያጠፋን
አስታመን ብንለው
ምነው መድሃኔአለም፤ ምነው የማርያም ልጅ
ሰውን ፈጅቶ ማደር፤ ለማን ለምን ሊበጅ?
“ፍቅር ነኝ” ብለኸን
60 “ሰላም ነኝ” ብለኸን
እኔን የበላ ሰው ፍፁም አደራብም
ብለህ አጫውተኸን
ለኛው ታርደህልን
ዛሬ ምን ተገኝቶ ፊትህ ጠቆረብን?
65 ረሃብ መረብ ሆኖህ አንተው አጠመድክን
“ ማርያምን!” ብያለሁ፤ ተቀይሜሃለሁ...

እንዳለጌታ ከበደ፤ “ኩርፍያ”፤ ልብ ሲበርደው፤ ፋር ኢስት ማተሚያ ቤት፤ 2008፡፡